

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/43/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122014790
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Žovinec
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2122014790.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Žovinca a sudcov Mgr. Kristíny Ferencziovej a Mgr. Michala Polláka, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D. E., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 18.11.2022, č.k. 35PP/21/2022-22, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 20.4.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trnava uznesením zo dňa 18.11.2022, č. k. 35PP/21/2022-22 rozhodol o žiadosti odsúdeného A. B. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody tak, že podľa § 415 ods. 1 Tr. por. s poukazom na § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2, ods. 3 Tr. zák. zamietol žiadosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D. E., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 05.04.2017, sp. zn. 46T/123/2016, právoplatný dňa 14.06.2017, v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava III zo dňa 13.08.2021, sp. zn. 46T/123/2016.

2. Proti uvedenému uzneseniu podal odsúdený, na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.

3. Podanú sťažnosť odsúdený odôvodnil osobitným písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 24.01.2023, kde uviedol nasledovné (skrátene):

3.1. Uvádza, že nesúhlasí s hodnotením okresného súdu, ktoré je formulované v duchu porušenia čl. 40 ods. 5 Listiny základných práv a slobôd, podľa ktorého je zakázané dvojité prečítanie, t. j. aby minulé trestné činy boli opätovne používané ako negatívny element proti odsúdenému. V tejto súvislosti poukazuje aj na dokument – Konceptiu väznenstva na roky 2022 až 2030. Uvádza, že okresný súd aj prokurátor hodnotia skutočnosti ešte pred výkonom trestu, nie hodnotenie vypracované samotným ústavom, ktoré je vypracované odborným personálom objektívne. Konštatuje, že nosný dôvod musí vychádzať z trestu, ktorý odsúdený aktuálne vykonáva. Vláda SR presne odcudzuje tieto mantinely, čo okresný súd kopíruje od prokurátora.

3.2. Poukazuje na nález ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 482/2018 zo dňa 28.11.2018, na Odporúčanie REC (2003) týkajúce sa podmiennečného prepustenia, na vládny dokument – Konceptia väznenstva na rok 2022-2030.

3.3. Uvádza, že právne argumenty uvádzané v bodoch 25, 26, 27 sú síce na mieste, ale nemôžu slúžiť ako nosný dôvod a nemôžu byť formulované tak, aby to znelo ako dvojité prečítanie „ne bis in idem“ a ako priťažujúca okolnosť, t. j. ako hlavný dôvod, aby odsúdený nebol prepustený.

3.4. Poukazuje na to, že Trestný poriadok pozná inštitút § 82 – primerané povinnosti a obmedzenia a má tieto inštitúcie primerane využívať, nakoľko to sú reálne prostriedky.

3.5. Namieta postup okresného súdu, pretože tento môže skončiť aj ako podnet v zmysle § 371 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku.

3.6. Zastáva názor, že vzhľadom na všetky okolnosti vyššie uvedené sú podmienky splnené. Ani z hodnotenia ústavu nevyplyvajú žiadne skutočnosti, ktoré by svedčili o negatívnom správaní odsúdeného. Ako ústavne neakceptovateľné považuje, že súd nezohľadňuje a nehodnotí veci v prospech prepustenia, že pozitívne aspekty bagatelizuje a opomína. K postupu okresného súdu poukazuje na nález ÚS SR pod sp. zn. I. ÚS 311/2017 zo dňa 18.02.2020 a nález ÚS ČR pod sp. zn. II. ÚS 482/2018 zo dňa 28.11.2018.

3.7. Opätovne poukazuje na to, že postupom a spôsobom hodnotenia okresného súdu došlo k porušeniu hlavných aspektov uvádzaných v čl. 40 ods. 5 Listy základných práv a slobôd. Súd porušil zásadu „ne bis in idem“. Nevysvetlil, prečo nevyužil § 82 Trestného poriadku. Správanie odsúdeného počas VTOS vôbec nehodnotil. Namieta, že okresný súd porušil práva odsúdeného na spravodlivý súd a dôvody na neprepustenie z VTOS postavil na ústavne neakceptovateľné dôvody a správanie odsúdeného pred výkonom trestu. Hodnotenie riadneho života nemôže byť hodnotené iba na základe počtu minulých trestov alebo počtu minulých možností.

3.8. Uvádza, že sa nedopustil žiadneho trestného činu počas VTOS, nemá žiadne disciplinárne tresty, je bez priestupku, pred výkonom trestu mal riadnu pracovnú zmluvu, pracoval a vytváral hodnoty nielen pre spoločnosť, ale aj pre významný poľnohospodársky podnik v ČR, kde sa aj navráti, žije pre svoju rodinu, deti a vnúčatá, jeho žena sa musela podrobiť operácii kolena a je na PN.

3.9. Vzhľadom na vyššie uvedené, žiada Krajský súd v Trnave o zrušenie napadnutého uznesenia a aby sám rozhodol tak, že odsúdeného s okamžitou platnosťou prepúšťa z VTOS na slobodu a sám rozhodol a stanovil podmienky.

4. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výkonom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

5. Na podklade podanej sťažnosti sťažnostný súd v zmysle § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i správnosť postupu konania predchádzajúceho vydaniu napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

6. Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia citovaného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že odsúdený síce splnil formálnu podmienku na podanie si žiadosti o podmienené prepustenie (vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu) a prvú materiálnu podmienku (preukázanie polepšenia vo výkone trestu plnením svojich povinností), nesplnil však druhú materiálnu podmienku spočívajúcu v predpoklade vedenia riadneho života.

7. V prípade prvej materiálnej podmienky súd skonštatoval, že na základe záverov plynúcich z hodnotenia odsúdeného Ústavom na výkon trestu odňatia slobody, že vo vzťahu k odsúdenému neboli konštatované žiadne negatívne skutočnosti a poznatky o jeho osobe, ktoré by mali za následok nesplnenie tejto materiálnej podmienky. Odsúdený počas výkonu trestu bol opakovane (3x) disciplinárne odmenený a nebol disciplinárne potrestaný. Počas výkonu trestu je pracovne zaradený. Jeho správanie a vystupovanie vrátane pracovnej morálky počas jeho pobytu v ústave je na požadovanej úrovni a v rámci programu zaobchádzania plní stanovené ciele.

8. Pri posudzovaní druhej materiálnej podmienky prvostupňový súd poukázal na odpis z registra trestov, z ktorého vyplýva, že odsúdený má 4 záznamy v registri trestov ohľadom rôznorodej trestnej činnosti s rôznou závažnosťou. Prvý záznam sa týka najzávažnejšej spáchanej trestnej činnosti, ktorej sa odsúdený dopustil a to násilnej trestnej činnosti proti životu, zdraviu a osobnej slobode iného. Hoci bol odsúdený na niekoľkoročný trest odňatia slobody, z výkonu trestu bol podmienené prepustený. Napriek tomu, v relatívne krátkom čase po uplynutí skúšobnej doby sa opätovne dopustil úmyselnej trestnej činnosti (pytliactvo), za čom mu bol uložený len trest prepadnutia veci, bez iného postihu. Súd zdôrazňuje, že aj v prípade trestu odňatia slobody, ktorý odsúdený v súčasnosti vykonáva, mu bol pôvodne za skutok z ktorého bol uznaný za vinného pôvodne uložený podmienený trest odňatia slobody a len z dôvodu toho, že v čase podmieneného odsúdenia počas skúšobnej doby spáchal daňový trestný čin. Z odpisu registra trestov tak vyplýva, že odsúdenému boli doteraz ukladané nielen nepodmienené tresty odňatia slobody, ale súd mu poskytol aj možnosť nápravy za podmienky vedenia riadneho života podmieneným odkladom výkonu trestu, resp. v minulosti už aj podmieneným prepustením, pričom

pôvodne podmiennečne odložený výkon trestu odňatia slobody, vykonáva z dôvodu nariadenia výkonu tohto trestu pre opätovné páchanie trestnej činnosti.

9. Ďalej konštatuje, že možnosť, ktorá bola odsúdenému aj pôvodne touto formou potrestania na nápravu poskytnutá nevyužil a dopustil sa opätovne protiprávnej trestnej činnosti. Z uvedeného dôvodu mal súd obavu, že aj v prípade podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody odsúdený nebude viesť riadny život, keďže predchádzajúce potrestania resp. podmiennečné prepustenie nemali na odsúdeného pozitívny vplyv a ani možnosť mierneho potrestania odsúdený nevyužil a nezobral si z toho ponaučenie. Navyše z hodnotenia ústavu vyplýva menej priaznivá resocializačná prognóza. Preto okresný súd v závere konštatoval, že odsúdený spôsobom svojho doterajšieho života neposkytuje garanciu a nezmiernuje obavu z páchania trestnej činnosti.

10. Uvedené zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri svojom rozhodnutí, sú zistené správne a sú tými relevantnými skutočnosťami, ktoré bolo potrebné zvážiť a vyhodnotiť v súvislosti so skúmaním splnenia podmienok na podmiennečné prepustenie odsúdeného. Úvaha prvostupňového súdu pritom vychádza z logického zhodnotenia zistených skutočností.

11. Podľa názoru sťažnostného súdu odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal určité polepšenie, čo je zjavné z jeho hodnotenia vypracovaného ústavom, na ktoré poukázal prvostupňový súd a na ktoré poukazuje a zdôrazňuje ho aj odsúdený vo svojej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu. Rovnako správne rozhodol prvostupňový súd o nesplnení druhej materiálnej podmienky, pri vyhodnotení ktorej je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti.

12. Je preto správny postup prvostupňového súdu, ktorý komplexne posudzoval osobnosť odsúdeného, charakter trestnej činnosti aj resocializačnú prognózu odsúdeného. Sťažnostný súd konštatuje, že opakované páchanie rôznorodej trestnej činnosti (4-krát súdne trestaný), svedčí o tom, že si z predchádzajúcich odsúdení nevzal žiadané ponaučenie, ktoré by ho primälo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal trestnej činnosti a aby viedol riadny život. Odsúdený už vykonával nepodmiennečný trest odňatia slobody, uplatnil sa voči nemu aj inštitút podmiennečného prepustenia, čím mu bola daná možnosť preukázať polepšenie a nápravu, avšak túto možnosť odsúdený nevyužil a opätovne sa dopustil trestnej činnosti. Niet prečo sa potom domnievať, že podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody splní už svoj zákonom sledovaný účel, nakoľko je nanajvýš zrejmé, že odsúdeného doposiaľ nič nedokázalo motivovať k tomu, aby dokázal žiť riadnym životom, dodržiavať všeobecné pravidlá spoločenského správania a neporušovať zákony.

13. Sťažnostné námietky vyhodnotil sťažnostný súd za nedôvodné, nakoľko považoval odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia za správne a logické, vychádzajúce z celkového komplexného hodnotenia osoby odsúdeného, ako aj jeho resocializačnej prognózy. Posúdenie otázky možnej recidívy je vždy len predpokladom vysloveným s väčšou, či menšou mierou pravdepodobnosti, no pri skúmaní tejto miery sa vychádza z objektívnych kritérií, medzi ktoré patrí predchádzajúci spôsob života odsúdeného i jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti. Tieto objektívne kritéria prvostupňový súd správne u odsúdeného zhodnotil.

14. K ďalším sťažnostným námietkam odsúdeného (uvedených v bode 3.1. až 3.3. tohto uznesenia) krajský súd uvádza, že podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy, pričom takouto okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 3 Urtost 3/2015, sp. zn. 3 Urtost 1/2015, sp. zn. 6 Urtost 1/2015), aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej činnosti, čím potom nemôže prísť ani k porušeniu zásady „ne bis in idem“ tak, ako to namieta odsúdený.

15. K sťažnostnej námietke odsúdeného (uvedenej v bode 3.3. tohto uznesenia) krajský súd uvádza, že síce podľa hodnotenia riaditeľa ústavu odsúdený preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a odporučil jeho podmiennečné prepustenie, avšak vzhľadom na uvedené považuje za nevyhnutné uviesť, že súd, ktorý rozhoduje o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, nie je v žiadnom prípade viazaný uvádzaným odporúčaním riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody v podávaných hodnoteniach, pričom len súd je kompetentný posudzovať splnenie zákonných podmienok pre podmiennečné prepustenie odsúdenej osoby z výkonu trestu odňatia slobody.

16. K tomu krajský súd pripomína, že zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol odsúdený

automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu. Na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, podmiennečné prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený sa vplyvom výkonu trestu odňatia slobody polepšil a na slobode povedie riadny život.

17. Samotné vyjadrenia odsúdeného o tom, že sa chce vrátiť k rodine a viesť riadny život, nepostačujú pre záver, že jeho náprava bola po čiastočnom výkone trestu odňatia slobody dovŕšená, resp. realizovaná v takej miere, že v ďalšom výkone trestu nie je potrebné pokračovať. Snahu odsúdeného o vedenie riadneho života v prípade prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu, ktorý by viedol tak, aby sa do budúcnosti nedostával do rozporu s právnymi normami, súd nijako nespochybňuje. To, čo vyvoláva dôvodné pochybnosti, je však skutočná ochota odsúdeného po zmene modelu jeho správania, ktorý sa premietal do opakovaných odsúdení za páchanie trestnej činnosti. Jeho ochota viesť riadny život je len deklarovaná a je v rozpore s jeho správaním sa v minulosti, keď aj počas plynutia skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia sa dopustil páchania ďalšej trestnej činnosti. Rovnako zamestnanie, kde bol zamestnaný pred výkonom trestu a kde plánuje pracovať aj po výkone trestu, nie je relevantným dôvodom na podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Taktiež ani odsúdeným uvádzané argumenty ohľadne rodinnej situácie nie sú takými okolnosťami, ktoré by viedli k prepusteniu odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, pretože rodinu mal i v čase páchania trestnej činnosti a ani táto skutočnosť ho od opakovaného páchania trestnej činnosti neodradila.

18. Pokiaľ ide o konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, toto bolo vykonané v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a odsúdenému bola daná plná možnosť realizovať práva, ktoré mu garantuje zákon.

19. S poukazom na uvedené sťažnostný súd zamietol sťažnosť odsúdeného, nakoľko táto nebola dôvodná.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.